

Cymdeithas Ddawns Werin Cymru

Welsh Folk Dance Society

Y CYFANSODDIAD

I. Y GYMDEITHAS

1. Enw'r Gymdeithas fydd "Cymdeithas Ddawns Werin Cymru" (The Welsh Folk Dance Society).
2. Iaith swyddogol y Gymdeithas fydd Cymraeg.
3. Bydd y Gymdeithas yn fudiad di-elw.
4. Amcan y Gymdeithas fydd gwneud yn hysbys a hyrwyddo dawnsio gwerin Cymreig trwy:
  - (i) drefnu cyrsiau hyfforddi,
  - (ii) drefnu digwyddiadau megis gwyliau neu gystadlaethau,
  - (iii) hybu dawnsio cymdeithasol Cymreig,
  - (iv) roi cyfarwyddyd a chymorth i eraill ynglŷn â materion perthynol i ddawnsio gwerin Cymreig,
  - (v) gyhoeddi a chynhyrchu pan fydd angen deunydd neu gymhorthion addysgu, mewn perthynas â dawnsio gwerin Cymreig,
  - (vi) gwneud gwaith ymchwil bellach a helpu eraill yn y gwaith hwn.

II. AELODAETH

1. Rhennir yr aelodaeth i'r categorïau canlynol:
  - A. Aelodaeth lawn i:
    - (a) Unigolion:
      - (i) Aelod am oes
      - (ii) Aelod blynyddol
    - (b) ar y Cyd Gwr a gwraig / Partneriaid
    - (c) Aelodau Iau:
      - (i) Aelod rhwng 12 a 18 oed
      - (ii) Plentyn dan 12oed i aelodau
    - (ch) Grwpiau a Sefydliadau

Yn y cyswllt yma cyfeirir at bob aelod llawn fel "aelod" o hyn ymlaen.

- B. “Aelodaeth Gysylltiol” i’r sawl sydd yn aelod o dîm/grŵp sydd yn Aelod o’r Gymdeithas.
2. Gall pob aelod ac aelod cysylltiol fynychu holl Gyfarfodydd Cyffredinol ond ni fydd hawl gan aelodau cysylltiol nac unrhyw aelod dan 18 oed i bleidlais yn ystod Cyfarfod Cyffredinol nac mewn pleidlais bost.
  3. Un bleidlais yn unig fydd gan Grŵp neu Sefydliad neu aelodaeth ar y Cyd mewn unrhyw bleidlais mewn Cyfarfod Cyffredinol neu unrhyw bleidlais bost.
  4. Dim ond aelodau unigol ac un cynrychiolydd o aelodaeth ar y Cyd dros 18 oed fydd yn gymwys am Swyddi’r Gymdeithas neu i wasanaethu ar Bwyllgor Gwaith y Gymdeithas
  5. Penderfynir ar daliadau aelodaeth am y flwyddyn ariannol ganlynol ym mhob Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol.
  6. Mae pob “Aelod Llawn”, heblaw “Aelod am Oes”, yn Aelod Blynyddol
  7. Rhaid i bob Aelod Blynyddol dalu’r tâl aelodaeth flynyddol briodol ar gyfer y flwyddyn honno.
  8. Mae’r flwyddyn aelodaeth yn cyd-redeg â’r flwyddyn ariannol - sef y 1af Ebrill un flwyddyn hyd at 31ain Mawrth y flwyddyn ddilynol
  9. Adnewyddir aelodaeth flynyddol ar daliad y tâl aelodaeth flynyddol sydd yn ddyledus ar Ebrill 1af.
  10. Bydd aelodaeth aelod newydd yn cychwyn pan delir y tâl aelodaeth flynyddol.

III. RHEOLAETH Y GYMDEITHAS

1. (i) Rheolir gweithgareddau'r Gymdeithas gan Bwyllgor Gwaith, hynny yw, Llywydd, 4 Swyddog Gweithredol, 5 Swyddog Cyffredinol, chwe aelod etholedig a’r aelodau cyfetholedig.
(ii) Y pedwar Swyddog Gweithredol fydd:
  - * Cadeirydd
  - * Is-gadeirydd
  - * Ysgrifennydd
  - * Trysorydd(iii) Y pum Swyddog Cyffredinol fydd:
  - * Golygydd Dawns
  - * Golygydd Cyhoeddi
  - * Swyddog Cyhoeddusrwydd
  - * Meistr y We
  - * Ysgrifennydd Gwerthiant

- (iv) Rhaid i bob aelod o'r Pwyllgor Gwaith fod yn aelod o'r Gymdeithas.
  - (v) Rhoddir hawl i'r Pwyllgor Gwaith enwebu unrhyw berson a fo'n addas i weithio ar ran y Gymdeithas.
- 2.
- (i) Bydd pob aelod o'r Pwyllgor Gwaith yn ymddeol ar ddiwedd eu cyfnod o dair blynedd o wasanaethu ond fod hawl i'w ail-ethol ac eithrio'r Llywydd.
  - (ii) Cynhelir etholiadau yn y modd a ganlyn:
    - Ym 2004 ac ymhen tair blynedd wedi hynny am swyddi Ysgrifennydd, Swyddog Cyhoeddusrwydd, Meistr y We a dau aelod cyffredinol
    - Ym 2005 ac ymhen tair blynedd wedi hynny am swyddi Cadeirydd, Is-gadeirydd, Ysgrifennydd Gwerthiant, Golygydd Dawns a dau aelod cyffredinol
    - Ym 2006 ac ymhen tair blynedd wedi hynny am swyddi Llywydd, Trysorydd, Golygydd Cyhoeddi a dau aelod cyffredinol.
- 3.
- (i) Bydd etholiad Aelodau'r Pwyllgor Gwaith trwy bleidlais bost cudd. Dylai'r enwebiadau ar gyfer swyddi gwag fod ym moddiant yr Ysgrifennydd ddeg wythnos cyn y Cyfarfod Blynnyddol. Rhaid i bob enwebiad ddatgan enw'r cynigydd a'r eilydd a sicrhad o barodrwydd y sawl a enwebir i wasanaethu.
  - (ii) Dylid anfon manylion o'r rhai a enwebwyd ynghyd â ffurflenni pleidleisio i holl aelodau'r Gymdeithas bum wythnos cyn y Cyfarfod Blynnyddol a phleidlais bost wedi ei chwblhau bythefnos cyn y Cyfarfod Blynnyddol.
  - (iii) Bydd rhifwr annibynnol yn cyfrif y pleidleisiau a chofnodi canlyniad y bleidlais bost.
  - (iv) Os na ddaw enwebiadau am unrhyw swydd neu swyddi, bryd hynny yn unig y gellir cynnal etholiad am y swydd neu swyddi hynny trwy bleidlais gudd yn ystod y Cyfarfod Blynnyddol.
- 4.
- (i) Bydd tymor pob swydd yn dechrau yn syth ar ôl y Cyfarfod Blynnyddol.
  - (ii) Anrhydeddir pob Llywydd ar ddiwedd ei dymor o wasanaeth â Chyn-lywyddiaeth ac Aelodaeth Oes o'r Gymdeithas.
  - (iii) Ni chaiff y Llywydd sefyll am unrhyw swydd arall.
  - (iv) Bydd pob Swyddog Gweithredol sy'n ymddeol yn aelod di-bleidlais o'r Pwyllgor Gwaith am y flwyddyn ganlynol.
- 5.
- (i) Bydd gan y Pwyllgor Gwaith hawl i gyfethol hyd at dri aelod ychwanegol am dymor hyd at ddwy flynedd.
  - (ii) Bydd gan y Pwyllgor Gwaith yr hawl i lenwi unrhyw swydd sy'n dod yn wag yn ystod y flwyddyn, ond rhaid cynnal etholiad fel y manylwyd yng nghymal (3) i lanw'r swydd am weddill y tymor arferol.
6. Bydd y Pwyllgor Gwaith yn cyfarfod o leiaf deirgwaith y flwyddyn. Rhoddir rhybudd ysgrifenedig o bythefnos i bob aelod o'r Pwyllgor Gwaith am gyfarfodydd cyffredin o'r Pwyllgor. Y cworwm fydd hanner yr aelodau sydd â phleidlais ar y Pwyllgor Gwaith.
7. Fe elwir cyfarfodydd arbennig o'r Pwyllgor Gwaith gan yr Ysgrifennydd ar ôl derbyn cais ysgrifenedig. Rhaid nodi'r rhesymau am eu galw a'u llofnodi gan o leiaf un rhan o dair o'r aelodau a chanddynt bleidlais ar y Pwyllgor Gwaith. Mewn cyfarfod arbennig, cworwm

fydd dwy ran o dair o'r aelodau â ganddynt bleidlais ar y Pwyllgor Gwaith. Rhaid i bob aelod o'r Pwyllgor Gwaith dderbyn saith niwrnod o rybudd o'r cyfarfod arbennig.

IV. CYLLID

1. Daw'r flwyddyn ariannol i ben ar y 31ain o Fawrth.
2. Rhaid cadw cofnodion manwl o holl daliadau a derbyniadau'r Gymdeithas yn ystod y flwyddyn a pharatoi adroddiad ariannol am y flwyddyn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.
3. Rhaid i 'unigolyn annibynnol' archwilio neu astudio'r cyfrifon o fewn 6mis i ddiwedd y flwyddyn ariannol. Bydd yr unigolyn yma'n paratoi datganiad ar gynnwys yr adroddiad ariannol a fydd wedyn yn rhan o'r adroddiad ariannol.
4. Bydd yr adroddiad ariannol yn cydymffurfio ag anghenion y Comisiwn Elusennol.

V. CYFARFODYDD CYFFREDINOL

1. Cynhelir Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol o'r Gymdeithas bob blwyddyn cyn diwedd Mis Hydref. Dewisir lleoliad y cyfarfod gan y Pwyllgor Gwaith. Rhoddir rhybudd ysgrifenedig o ddeuddeg wythnos i holl aelodau'r Gymdeithas.
2. Trafodir y materion canlynol yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol:
  - (i) Cyflwyno ac, os derbynir, derbyn yr adroddiad ariannol am y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar y 31ain o Fawrth cyn y cyfarfod. Bydd derbyniad o'r adroddiad ariannol yn amodol ar ddatganiad cadarnhaol yn dilyn yr archwiliad neu'r astudiaeth annibynnol o'r adroddiad ariannol.
  - (ii) Derbyn adroddiadau o weithgareddau'r Gymdeithas ers y Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol blaenorol.
  - (iii) Cyhoeddi canlyniadau'r bleidlais bost am aelodau'r Pwyllgor Gwaith a chynnal unrhyw etholiadau sy'n weddill.
  - (iv) Penodi archwiliwr neu 'unigolyn annibynnol' i astudio'r cyfrifon am y flwyddyn ariannol gyfredol a pherson i gyfrif y pleidleisiau post am y flwyddyn nesaf.
  - (v) Hysbysu'r Pwyllgor Gwaith o ddymuniadau'r aelodau parthed yr holl faterion sy'n ymwneud â'r Gymdeithas.
  - (vi) I newid cyfansoddiad y Gymdeithas yn unol â pharagraff VIII isod.
  - (vii) Penderfynu ar dâl aelodaeth y flwyddyn ariannol nesaf.
  - (viii) Unrhyw fater arall a gyflwynir i'r Ysgrifennydd.
3. Pan na all y Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol ymgymryd â'i ddyletswyddau, bryd hynny yn unig y gall y Pwyllgor Gwaith ymgymryd â'r cyfryw ddyletswyddau.
4. (i) Gelwir Cyfarfod Cyffredinol Arbennig gan yr Ysgrifennydd:
  - (a) ar gynigiad a dderbyniwyd mewn Cyfarfod Cyffredinol blaenorol.

- (b) ar gynigiad a dderbyniwyd mewn cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor Gwaith.
  - (c) ar gais ysgrifenedig a dderbynnir gan yr Ysgrifennydd yn nodi'r holl resymau am ei alw a'i lofnodi gan o leiaf ddegfed ran o aelodau'r Gymdeithas.
  - (ii) Rhoddir pythefnos o rybudd ysgrifenedig o Gyfarfod Cyffredinol Arbennig i holl aelodau'r Gymdeithas ac os gelwir y cyfarfod yn unol â 4(i) (c) uchod yna cynhelir y cyfarfod nid mwy na 28 niwrnod ar ôl i'r Ysgrifennydd dderbyn y cais.
5. Y cworwm ym mhob Cyfarfod Cyffredinol fydd 5% o'r aelodau.

VI. TREFN Y CYFARFODYDD

1. Gweithredir y Cyfarfodydd Cyffredinol a chyfarfodydd y Pwyllgor Gwaith yn ôl y rheolau canlynol:
- (i) Cadeirydd y Gymdeithas fydd yn cadeirio'r cyfarfod ond yn ei absenoldeb neu os iddo adael y Gadair cymerir ei le gan yr Is-gadeirydd. Os na all y naill neu'r llall gadeirio yna etholir cadeirydd gan y cyfarfod.
  - (ii) Cofnodir gweithrediadau pob cyfarfod yn y llyfr cofnodion a chyflwynir hwy er mwyn cadarnhad gan yr aelodau yn y cyfarfod nesaf a'u harwyddo gan gadeirydd y cyfarfod.
  - (iii) Pleidlais fwrw yn unig fydd gan gadeirydd y cyfarfod.
  - (iv) Pleidleisir ar bob mater trwy godi llaw oni bai i gadeirydd y cyfarfod nodi modd arall.
  - (v) Bydd dyfarniad cadeirydd y cyfarfod yn derfynol ar holl faterion o drefn.

VII. IS-LYWYDDION

Datgenir yma y bydd Is-lywyddion y Gymdeithas fel y nodwyd ar 01.04.1986, yn cadw'r statws a roddwyd iddynt gan y Gymdeithas fel aelodau pleidleisiol o'r Pwyllgor Gwaith am eu hoes a chywirir felly baragraff III 1(i) yn unol â hyn. Er mwyn osgoi unrhyw amheuaeth datgenir ymhellach y bydd unrhyw Is-lywydd a etholir yn Llywydd yn cadw ei hawl i bleidleisio ar y Pwyllgor Gwaith.

VIII. NEWIDIADAU I'R CYFANSODDIAD

1. Rhaid i newidiadau i'r cyfansoddiad hwn gael eu derbyn gan ddwy ran o dair o'r aelodau sy'n bresennol ac yn pleidleisio mewn Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol neu Arbennig. Rhaid i'r Ysgrifennydd dderbyn rhybudd o'r cynigiad i newid y Cyfansoddiad nid llai na 21 niwrnod cyn y cyfarfod pryd y gosodir y cynnig ger bron. Rhoddir nid llai na 14 diwrnod o rybudd o gyfarfod cyffelyb gan yr Ysgrifennydd i'r aelodaeth gan gynnwys rhybudd ysgrifenedig o'r newidiad arfaethedig. Tra na fo unrhyw newid i gymal (amcanion), cymal (diddymu) neu'r cymal hwn yn weithredol nes y cymeradwyer ef yn ysgrifenedig gan y Comisiynwyr Elusen neu unrhyw awdurdod arall sydd â hawl elusengar, a thra na fo unrhyw newidiad yn peri i'r Gymdeithas beidio â bod yn elusen yng ngolwg y gyfraith."

2. Gellir diddymu'r Gymdeithas trwy gynigiad a dderbyniwyd gan ddwy ran o dair o'r rhai sy'n bresennol ac yn pleidleisio mewn Cyfarfod Cyffredinol Arbennig a gynhelir i'r bwriad yma ac a hysbyswyd i'r aelodaeth nid llai na 21 niwrnod ymlaen llaw. Gellir cynnwys yn y cynnig gyfarwyddid i waredu unrhyw feddiannau a gedwir gan neu sydd yn enw'r Gymdeithas, ac sy'n weddill ar ôl talu dyledion, gan sicrhau na thelir ac na ddosberthir unrhyw eiddo rhwng aelodau'r Gymdeithas ond i'w roddi neu ei gyflwyno i sefydliad neu sefydliadau elusengar eraill sydd ag amcanion tebyg i rai neu oll o amcanion y Gymdeithas, fel y tybier, ac os na ellir gweithredu hyn i ryw bwrpas elusengar eraill.